

Финансирано од
Европска Унија

Проектот е ко-финансиран од Шведска

Анализа на Анкетен прашалник за потребите на жените во с. Разловци, Општина Делчево

Анализа на Анкетен прашалник за потребите на жените во с. Разловци Општина Делчево

Оваа анализа се темели на податоци од анкетен прашалник спроведен исклучиво со женски испитанички во с.Разловци, општина Делчево. Целта на анализата е да се обезбеди родово-сензитивен увид во перцепциите на жените за општинските услуги, нивната информираност и задоволство. Наодите се од клучно значење за идентификување на приоритетните области за дејствување и застапување на Организација ЖЕНА Делчево. Вкупниот број на испитанички е 70, освен каде што е поинаку наведено.

Комунални дејности и уредување на јавни површини

Оваа област директно влијае на квалитетот на секојдневниот живот, безбедноста и мобилноста на жените, без разлика дали се движат со детски колички, се грижат за повозрасни членови на семејството или едноставно ги користат јавните простори за социјализација и рекреација.

1.1. Запознаеност со работата на општината

- Потполно запознаени: 14 жени (20%)
- Делумно запознаени: 40 жени (57%)

Воопшто не запознаени: 16 жени (23%)

Доминантниот процент на „делумно запознаени“ жени (57%) сугерира дека информациите за комуналните активности стигнуваат до нив, но не се доволно сеопфатни или јасни. Загрижувачки е податокот дека речиси една четвртина од испитаничките (23%) воопшто не се запознаени, што може да значи дека не знаат каде да пријават проблеми (на пр. оштетени тротоари, неисправно улично осветлување) кои директно влијаат на нивната безбедност.

1.2. Оценка на работата на општината

- Оценка 1 (Најслабо): 8 жени (11.4%)
- Оценка 2: 4 жени (5.7%)
- Оценка 3 (Просечно): 34 жени (48.6%)
- Оценка 4: 17 жени (24.3%)

Оценка 5 (Највисоко): 7 жени (10%)

Распределбата на оценките формира класична „своновидна крива“ со центар на просечната оценка (3). Просечната оценка за оваа област е 3.16, што укажува на перцепција за медиокритет – услугите не се оценети како катастрофални, но постои значителен простор за подобрување. Жените не се ниту целосно задоволни, ниту целосно незадоволни, што отвора можност за дијалог со општината за конкретни подобрувања.

Заклучок и препораки за комунални дејности:

Иако постои основно ниво на информираност, недостасуваат детални и лесно достапни информации. Просечната оценка сугерира дека потребите на жените се делумно задоволени.

Препорака: Организација ЖЕНА Делчево може да иницира кампања за подигање на свеста за надлежностите на општината и каналите за пријавување на комунални проблеми, со посебен фокус на аспектите поврзани со безбедноста и пристапноста за жените.

Анализа : Услуги од социјална заштита

Ова е област од исклучително значење за жените, кои често се и примарни даватели на грижа во семејството и почести кориснички на социјалните услуги (како самохрани мајки, жртви на насилство, или негувателки на лица со попреченост).

1.3. Запознаеност со работата на општината

- Потполно запознаени: 5 жени (7%)
- Делумно запознаени: 44 жени (63%)

Воопшто не се запознаени: 21 жена (30%)

Родова анализа: Податоците се алармантни. Исклучително нискиот процент на „потполно запознаени“ (7%) и високиот процент на „воопшто не запознаени“ (30%) жени покажува дека постои сериозен информациски јаз. Ова значи дека најранливите категории жени можеби никогаш не дознаваат за поддршката која им е достапна, што претставува системски пропуст.

1.4. Оценка на работата на општината

- Оценка 1 (Најслабо): 23 жени (32.9%)
- Оценка 2: 4 жени (5.7%)
- Оценка 3 (Просечно): 17 жени (24.3%)
- Оценка 4: 25 жени (35.7%)

Оценка 5 (Највисоко): 1 жена (1.4%)

Родова анализа: Оценкаите се силно поларизирани. Голема група жени дава многу ниска оценка (1), додека друга голема група дава висока оценка (4). Просечната оценка е 2.67, што е под просекот. Оваа поларизација може да се толкува на два начина: 1) Услугите се многу лоши за поголемиот дел, додека мал дел кој успеал да ги искористи е задоволен; или 2) Постојат добри услуги, но тие се недостапни и непознати за мнозинството, кое поради тоа дава ниска оценка.

Заклучок и препораки за социјална заштита:

Оваа област се соочува со двоен проблем: критично ниско ниво на информираност и поларизирани, генерално ниски оценки. Ова укажува на неуспех во комуникацијата и потенцијална нееднаква достапност на услугите.

- Препорака: Итно е потребно Организација ЖЕНА Делчево да креира и дистрибуира едноставен и јасен информатор/водич за социјални услуги во општината. Потребно е застапување пред локалните власти за проактивно информирање на граѓанките, особено на ранливите групи.

Анализа : Локален економски развој (ЛЕР)

Пристапот до информации за поддршка на претприемништво, земјоделство и други економски активности е клучен за економското зајакнување на жените, особено во руралните средини.

1.5. Запознаеност со работата на општината

- Потполно запознаени: 4 жени (5.7%)
- Делумно запознаени: 22 жени (31.4%)

Воопшто не се запознаени: 44 жени (62.9%)

Родова анализа: Резултатите се поразителни. Речиси две третини од испитаничките (63%) воопшто не се запознаени со програмите за ЛЕР. Ова претставува огромна бариера за нивното економско учество и независност. Жените не можат да аплицираат за поддршка за која не знаат дека постои.

1.6. Оценка на работата на општината

(Вкупно испитанички кои дале оценка: 66, 4 жени не дале одговор)

- Оценка 1 (Најслабо): 25 жени (37.9%)
- Оценка 2: 18 жени (27.3%)
- Оценка 3 (Просечно): 20 жени (30.3%)
- Оценка 4: 3 жени (4.5%)

Оценка 5 (Највисоко): 0 жени (0%)

Родова анализа:

Оценките се конзистентни со ниската информираност и се исклучително ниски. Просечната оценка е само 2.01, што е најниска од сите анализирани области. Доминацијата на оценките 1 и 2 (вкупно 65.2%) и отсуството на највисока оценка покажува длабоко незадоволство и перцепција дека општината не прави доволно за економско зајакнување на своите граѓанки.

Заклучок и препораки за ЛЕР:

Ова е најкритичната област. Постои информациски вакуум кој директно ги исклучува жените од економските можности. Перцепцијата за работата на општината е екстремно негативна.

Препорака: Организација ЖЕНА Делчевотреба да го постави ова прашање како приоритет во своето застапување. Потребни се работилници за жените за достапните мерки за ЛЕР, менторски програми и директен притисок врз општината да креира родово-сензитивни програми и транспарентно да ги промовира.

Анализа : Образование

Жените традиционално се повеќе вклучени во образовниот процес на децата, што ја прави нивната перцепција за оваа област особено релевантна.

1.7. Запознаеност со работата на општината

(Вкупно испитанички: 70)

- Потполно запознаени: 19 жени (27.1%)
- Делумно запознаени: 43 жени (61.4%)

Воопшто не се запознаени: 6 жени (8.6%)

Родова анализа: За разлика од претходните области, информираноста овде е на значително повисоко ниво. Високиот процент на „потполно“ и „делумно“ запознаени (вкупно 88.5%) покажува дека комуникацијата помеѓу општината, образовните институции и родителите (во случајов, мајките) функционира релативно добро.

1.8. Оценка на работата на општината

(Вкупно испитанички кои дале оценка: 68, 2 жени не дале одговор)

- Оценка 1 (Најслабо): 9 жени (13.2%)
- Оценка 2: 4 жени (5.9%)
- Оценка 3 (Просечно): 7 жени (10.3%)
- Оценка 4: 22 жени (32.4%)

Оценка 5 (Највисоко): 26 жени (38.2%)

Родова анализа:

Оценките се многу позитивни. Најголем дел од жените дале оценки 4 и 5 (вкупно 70.6%). Просечната оценка е висока – 3.76. Ова укажува на високо ниво на задоволство од работата на општината во сферата на образованието.

Заклучок и препораки за образование:

Оваа област е светол пример во истражувањето. Постои добра информираност и високо задоволство.

Препорака: Организација ЖЕНА Делчево може да го користи овој позитивен пример како модел за тоа како треба да функционира комуникацијата и соработката во другите сектори. Може да се истражат причините за овој успех и да се обидат да се реплицираат во други области.

Анализа : Култура (Специфичен фокус: жени од с. Разловци)

Анализата за оваа област добива специфична рурална димензија, фокусирајќи се на жените од с. Разловци, каде културата е тесно поврзана со традицијата, а жените се клучни чувари на културното наследство.

1.9. Запознаеност со работата на општината (N=70, жени од с. Разловци)

- Потполно запознаени: 9 жени (12.9%)
  - Делумно запознаени: 49 жени (70%)
- Воопшто не се запознаени: 12 жени (17.1%)

Рурална и родова анализа: Доминацијата на категоријата „делумно запознаени“ (70%) покажува дека жените во Разловци имаат основна, но не и сеопфатна свесност за општинските културни активности. Ова е позитивен наод. Сепак, фактот што само 12.9% се „потполно запознаени“ укажува дека деталите за програмите, проектите и начините за вклучување не се доволно јасно комуницирани. Информациите допираат до нив површно, но не успеваат да ги ангажираат во целост.

1.10. Оценка на работата на општината (N=70, жени од с. Разловци)

- Оценка 1 (Најслабо): 9 жени (12.9%)
  - Оценка 2: 12 жени (17.1%)
  - Оценка 3 (Просечно): 7 жени (10%)
  - Оценка 4: 23 жени (32.9%)
- Оценка 5 (Највисоко): 19 жени (27.1%)

Рурална и родова анализа: Оценките се поларизирани, но со јасен позитивен наклон. Просечната оценка е 3.44, што е солиден резултат над просекот. Голема група на жени е задоволна (оценки 4 и 5 сочинуваат 60% од испитаничките), што веројатно се должи на конкретни успешни манифестации. Сепак, не смее да се занемари значајниот процент на жени кои се јасно незадоволни (30% дале оценка 1 или 2). Оваа поларизација, во комбинација со „делумната“ информираност, сугерира дека општинската поддршка за културата во руралната средина е веројатно недоследна – успешна во некои сегменти, но отсутна или несоодветна во други.

Заклучок и препораки за култура (с. Разловци):

Состојбата во културата е релативно добра, но не и идеална. Постои основна информираност и генерално позитивна оценка, но со јасна поларизација во задоволството. Потребно е продлабочување на информациите и поконзистентен пристап.

- Препорака: Организација ЖЕНА Делчево може да организира фокус групи со жените од Разловци за да ги идентификува причините за поларизацијата – кои културни активности се успешни, а кои недостасуваат. Потребно е застапување за поголема поддршка на иницијативи кои произлегуваат директно од жените во руралните заедници.

Генерален заклучок

Анализата на податоците открива слика со силни контрасти во перцепцијата на жените за работата на општина Делчево:

Најкритична област: Локалниот економски развој е идентификуван како апсолутен приоритет за идна работа. Катастрофално ниското ниво на информираност, комбинирано со екстремно негативни оценки, покажува системски неуспех во економското вклучување и информирање на жените.

1. Област за сериозна загриженост: Социјалната заштита исто така покажува сериозни слабости, пред сè во информациската достапност, што ги остава ранливите жени без потребната поддршка и создава поларизирано мислење.
2. Области со потенцијал за подобрување: Комуналните дејности и Културата имаат просечни до добри оценки, но страдаат од недоволна и нејасна комуникација. Потребно е информациите да станат подлабински и сеопфатни, а услугите поконзистентни.

Светол пример: Образованието се издвојува како област каде што жените се добро информирани и високо задоволни, што покажува дека успешна соработка помеѓу општината и граѓаните е можна и треба да служи како модел.

Главниот предизвик кој се провлекува низ речиси сите сектори е хроничниот недостаток на проактивна, таргетирана и лесно разбирлива комуникација од страна на општината кон жените. Жените не можат да ги користат услугите и можностите за кои не знаат, или за кои имаат само површни, „делумни“ информации. Стратешка насока за Организација ЖЕНА Делчево: Врз основа на оваа анализа, Организација ЖЕНА Делчево треба да ја фокусира својата работа на два столба:

- Информирање и зајакнување на жените: Креирање и дистрибуција на информативни материјали (водичи, брошури), организирање на работилници и инфо-сесии со цел жените да станат свесни за своите права и можности во сите анализирани области.

Структурирано застапување: Користење на овие конкретни податоци како доказ во дијалогот со општина Делчево. Организација ЖЕНА Делчево треба да бара конкретни мерки за подобрување на транспарентноста, комуникацијата и квалитетот на услугите, со посебен акцент на ЛЕР и социјалната заштита, користејќи го образованието како пример за добра пракса.

2. Дали сакате да знаете повеќе за работата на вашата општина
На првото прашање, „Дали сакате да знаете повеќе за работата на вашата општина?“, резултатите укажуваат на јасно изразена потреба за поголема информираност.

- ДА: 44 испитанички (62.86%)
- НЕ: 26 испитанички (37.14%)

Наодот дека речиси две третини од анкетираниите жени сакаат повеќе информации е клучен индикатор кој го побива стереотипот за апатија и недостаток на граѓански интерес кај жените во руралните средини. Овој висок процент претставува значаен потенцијал за зголемување на граѓанскиот ангажман и партиципација, доколку се обезбедат соодветни и пристапни канали за информирање.

Тематска анализа на области од интерес

Кај 44-те испитанички кои изразиле желба за повеќе информации, одговорите се групираат во неколку клучни тематски целини:

Табела 1: Категоризација на области од интерес

Категорија	Специфични области споменати	Вкупен број на одговори	Процент од заинтересирани
Комунална и патна инфраструктура	Комунални дејности/услуги (4), инфраструктура (9), вода (4), тампонирање пат (3), реконструкција на мост и пат (1)	21	47.7%
	тампонирање пат (3), реконструкција на мост и пат (1)		
Социјални услуги и хуман развој	Социјална заштита (4), образование (6), култура (2), здравство (7), педијатар (1), пошта, амбуланта (1)	21	47.7%
Општо управување и транспарентност	Се ме интересира (7), Буџет (1)	8	18.2%
Локален економски развој	Локален економски развој (6), земјоделие (1), туризам (1)	8	18.2%
Специфични потреби на заедницата	Се за селото, дом, игралиште, музика, пат (2)	2	4.5%

Забелешка: Збирот на процентите надминува 100% бидејќи испитаничките наведувале повеќе области.

Толкување на наодите:

Толкување на наодите:

- **Приоритет на основните потреби:** Најголем интерес (со по 21 одговор) постои за две фундаментални области: инфраструктурата и социјалните услуги. Ова покажува дека интересот на жените е насочен кон прагматични, секојдневни прашања кои директно влијаат на квалитетот на нивниот живот и животот на нивните семејства – квалитетни патишта, редовно снабдување со вода, достапно образование и здравствена заштита (особено педијатар, што е специфична родова потреба).
- **Потреба од транспарентност:** Значаен е бројот на жени кои одговориле со „Се ме интересира“ (7) и „Буџет“ (1). Ова укажува на желба за холистички пристап кон информирањето и за разбирање на начинот на кој општината ги распределува јавните средства. Интересот за буџетот е клучен елемент за граѓанска контрола и отчетност.
- **Економски развој:** Интересот за локален економски развој, земјоделство и туризам (вкупно 8 одговори) ја нагласува потребата од информации за можностите за вработување и економско зајакнување, што е критично за одржливоста на руралните заедници.

Анализа на причините за недостаток на интерес

Кај 26-те испитанички кои одговориле со „НЕ“, причините можат да се групираат на следниов начин:

- Апатија или чувство на исклученост: Најголемиот дел, дури 22 испитанички, одговориле со „Не сум заинтересирана“. Овој одговор, иако навидум едноставен, може да крие подлабоки причини како што се:
  - ◇ Долгорочно чувство дека нивното мислење не е важно и не може да влијае на промените.
  - ◇ Недоверба во институциите и политичките процеси.
  - ◇ Недостаток на претходни позитивни искуства со партиципација.
- Лични и семејни околности: Одговорите како „Стара сум“ (1), „Не ми се тука децата“ (1) и „Брат ми ми врши работа“ (1) укажуваат на индивидуални бариери. Последниот одговор е особено значаен бидејќи сугерира на постоење на патријархални структури каде машките членови од семејството се сметаат за примарни актери во јавната сфера.

1 Чувство на доволна информираност: Една испитаничка смета дека „Доволно е тоа што го знам“, што може да биде резултат на задоволство од постоечките информации или пак на ограничен пристап до информации кој создава илузија на целосна информираност.

2 Заклучоци

1. Постои силен, но неискористен потенцијал за граѓански ангажман: Мнозинството (62.86%) од жените во с. Разловци активно сакаат да бидат подобро информирани за работата на општината, што е солидна основа за градење партиципативни процеси.
2. Интересот е фокусиран на конкретни, животни прашања: Жените примарно ги интересираат теми кои директно влијаат на нивното секојдневие: функционална инфраструктура, квалитетни комунални услуги и достапни социјални и здравствени услуги.
3. Бариерите за вклученост се значајни: Големиот број одговори „Не сум заинтересирана“ (31.4% од вкупниот примерок) не треба да се толкува како апатија, туку како аларм за постоење на системски бариери, недоверба и чувство на немоќ кое мора активно да се адресира.
4. Потребна е родово-сензитивна комуникација: Идентификуваните потреби (педијатар) и бариери (посредување преку машки членови на семејството) укажуваат на потребата од креирање на комуникациски стратегии и активности кои се специфично прилагодени на потребите и контекстот на жените.

3. Дали знаете со колку пари (Буџет) располага општина Делчево за оваа 2025 година

Висината на предвидениот буџет за 2025 година за општина Делчево изнесува 436.595.782 денари, или 7.099.118 евра.

Резултатите од оваа анкета меѓу жените од село Разловци јасно покажуваат дека жените се исклучени од процесите на креирање и следење на буџетот на општина Делчево. Сите 70 испитанички изјавиле дека не знаат со колку пари располага општината оваа година, а нивните претпоставки за буџетот варираат драстично – од 50.000 до дури 100 милиони евра. Само една жена го погодила приближниот износ. Ова не е само проблем на (не)информираност – ова е прашање на учество, достапност до информации и недоверба во институциите. Коментарите како „многу пари, а ништо“, „не ме интересира“, и „не може да се претпостави“ говорат за чувство на исклученост и отуѓеност од општинските одлуки.

Во ситуација каде што буџетот на општина Делчево за 2025 година изнесува над 7 милиони евра, зачудува фактот што речиси ниту една жена од оваа рурална заедница не знае ништо за тоа. Само еден одговор упатува на потребата „да се оддели за Разловци“, што уште повеќе укажува дека постои чувство дека селото е заборавено од институциите.

Оваа анализа само го потврдува она што граѓанските организации одамна го алармираат: потребна е итна демократизација на буџетскиот процес, достапна комуникација и директно вклучување на жените – особено од руралните средини – во одлучувањето. Бидејќи без нивен глас – нема еднаквост, нема транспарентност, нема локален развој.

4. Дали сакате да дознаете повеќе за што и како се трошат парите на општината?

Одговор „Да“

Поголемиот дел од испитаничките (околу 36) одговориле потврдно. Нивните дополнителни коментари искажуваат конкретни приоритети:

- Капитална инфраструктура: вода (летно време), патишта, спомен-дом, пошта, амбуланта.
- Социјални услуги: повторно отворање на градинка, здравствена услуга, образование.
- Развој на заедницата: култура, економски развој, земјоделие, пасишта.

Потреба за локално насочување: дел од одговорите конкретно бараат да се знае „колку се одделува за Разловци“.

Овие одговори укажуваат на конкретен интерес за транспарентност, но и на ниско ниво на тековна информираност. Забележливо е дека жените знаат што им недостасува во селото и посакуваат појасно финансирање на тие области.

Одговор „Не“

Приближно 34 жени одговориле дека не се заинтересирани да дознаат како се трошат парите на општината. Причините се значајни од социолошки аспект:

- Апатија и недоверба: „Не е моја работа“, „нека мисли администрацијата“, „надлежни се тие во Советот“.
- Социјална и возрасна изолација: „стара сум и незадоволна“.

Потисната разочараност: „децата ми се со магистерски, а работат трета смена“.

Овие одговори ја рефлектираат реалноста на исклученост и чувство на немоќ кај дел од жените во рурална средина. Тие не се незаинтересирани по природа – туку разочарани, изолирани од процесот и несигурни дали нивното мислење би имало тежина.

Оваа анкета ни покажува два света во село Разловци:

жените кои сакаат промени и информации, и жените кои се повлекле во тишина.

Речиси половина од испитаничките кажалe дека сакаат да знаат како се трошат општинските пари – и не зборуваат воопшто апстрактно. Знаат што им треба: вода, пат, домот „Разловечко востание“, градинка, пошта, амбуланта, поддршка за земјоделие, образование, култура, инфраструктура.

Ова не е само желба за знаење – ова е викање за учество.

Жените во с. Разловци сакаат да видат дека нивното село не е заборавено во буџетските книги.

Од друга страна, загрижува фактот дека голем број одговориле дека не сакаат да знаат ништо. Но кога ги слушнете нивните зборови – разбирате зошто.

Жени со образование, со деца со дипломи, разочарани од системот.

Жени кои велат: „не е моја работа“, „стара сум и незадоволна“, „нека мисли администрацијата“.

Ова не е незаинтересираност – ова е последица на години маргинализација.

На жените од руралните средини никој не им објаснил дека тие имаат права, глас, моќ.

Дали сте влегле во вашата општина?

Анкетното прашање „Дали сте влегле во вашата општина?“ открива значајни аспекти од односот помеѓу жените од с. Разловци и институциите на локалната самоуправа. Од вкупниот број анкетирани, 42 испитанички изјавиле дека никогаш не влегле во општината, додека 31 жена навела дека има директно искуство со општинските служби.

Причини за неучество:

Најчестиот одговор е „немав потреба“, што укажува на ограничена институционална култура и, веројатно, недоволна информираност за функциите и надлежностите на општината. Други одговори како „децата одат наместо мене“ и „не верувам дека ќе ме услужат“, рефлектираат социјална зависност, ниска самодоверба и перцепција на институционална нефункционалност.

Искуства на жените кои се обратиле во општината:

Поголемиот дел од нив имале позитивен исход, главно во врска со административни услуги: издавање документи, регистрација на брак, средба со градоначалникот, користење на едношалтерскиот систем.

Сепак, дел од испитаничките изјавуваат дека нивните барања биле одбиени, особено во врска со:

- социјална помош,
  - детски додаток,
  - инвалиднина,
- отштета по пожар.

Институционален контекст:

Важно е да се нагласи дека дел од овие барања не се во надлежност на локалната самоуправа, туку на централни институции, како што се:

- Центар за социјална работа (МТСП),
- Фонд за пензиско и инвалидско осигурување,

Управа за јавни приходи и други.

Ова укажува на недостаток на јасно упатување и институционално водење на граѓанките, што ја зголемува фрустрацијата и перцепцијата на одбивање, дури и кога тоа не е резултат на лоша намера, туку на погрешен институционален канал.

Заклучок:

Постои потреба не само од информирање на граѓанките за своите права, туку и од јасно водство во институционалната навигација – преку системски пристап, обука на административен персонал и достапни ресурси за информирање ма граѓаните. Локалната самоуправа треба да има функционален механизам за упатување и поддршка, дури и кога не е директно надлежна.

Дали сте учествувале во било какви консултации кои ги организирала општината?

Прашањето „Дали сте учествувале во било какви консултации кои ги организирала општината?“ има цел да ја измери вклученоста на жените од с. Разловци во процесите на јавни расправи, буџетски форуми, јавни повици или други форми на консултации што ги организира локалната самоуправа.

Од вкупниот број испитанички, 42 жени одговориле дека не учествувале, а само 11 жени изјавиле дека учествувале барем еднаш.

Причини за неучество:

Главните бариери за вклучување во консултативни процеси се:

- Неинформираност (15 испитанички): најголемиот број не биле известени дека вакви настани се случиле. Ова укажува на слабости во комуникациската стратегија на општината и недостиг на достапни канали за информирање (месна заедница, јавни огласи, социјални мрежи, радио).
- Лична апатија и недоверба (9 испитанички): дел изјавуваат „не сум заинтересирана“, „нема потреба“, „не се мешам“. Овие одговори се индикативни за недоверба во ефективноста на учеството, или пак културно втемелена дистанца од јавниот живот.

- Пречки од практичен карактер: домашни обврски, младост, други приоритети. Иако се индивидуални, овие одговори одразуваат и структурни родови улоги, особено кај жените во рурална средина.
- Забелешка на една испитаничка дека „само Организација ЖЕНА нешто правеше“ укажува на отсуство на доследна иницијатива од општината за организирање јавни консултации во оваа средина.

Причини за вклучување (од испитаничките што учествувале):

- Жените кои се вклучиле биле мотивирани од конкретни интереси:
  - поставување прашања за комунални услуги,
  - желба да учествуваат во буџетско планирање,
  - информирање за надлежностите на општината,
- интерес за проекти како патот или Домот.

Заклучок:

Овие резултати укажуваат на **системска потреба за:

1. Подобрување на информирањето за консултации.
2. Поголема достапност (во време, место, начин) за учество.

Јакнење на свеста кај жените дека нивниот глас е важен и легитимен.**

Резултатите покажуваат дека учеството на жените од с. Разловци во општински консултации е ниско, главно поради неинформираност и чувство на исклученост. Потребно е општината да воспостави поефикасен систем на информирање, вклучително преку месните заедници и партнерство со локални граѓански организации. Истовремено, жените кои учествувале покажуваат конкретен интерес и подготвеност за ангажман, што треба да се негува и проширува.

7. Во каков тип на консултации сте биле вклучени? (важи само за оние со одговор ДА на претходното прашање)

Тип на консултации(заокружете)	Како дознавте
7.1 референдум II	Преку соопштение
7.2 граѓански иницијативи	
7.3 Собир на граѓани I	Од пријатели
7.4 Претставки/предлози	
7.5 Јавни трибини	
7.6 Анкети I	Лично
7.7 Седници на Совет	
7.8 Собир на месна/урбана заедница	
7.9 Форум во заедницата	
7.10 Буџетски консултации	
7.11 Отворени денови на градоначалникот	
7.12 Друго IIIII III	Организација на сите настани во селото I

„Во каков тип на консултации сте биле вклучени?“

Финансирано од
Европска Унија

Проектот е ко-финансиран од Шведска

Ова прашање е поставено исклучиво на испитанички кои претходно изјавиле дека учествувале во некакви консултации со општината. Со оглед на тоа што само мал број жени од анкетираниот примерок (вкупно 70 жени од село Разловци) се вклучиле во вакви активности, и бројот на одговори на ова прашање е ограничен.

Ограничениот обем на податоци, сам по себе, претставува индикатор за ниско ниво на партиципативна култура и ограничена вклученост на жените во процесите на донесување одлуки на локално ниво.

Видови на консултации во кои биле вклучени жените:

Од добиените одговори може да се заклучи дека најчесто споменатите типови на консултации се:

- Референдум – 2 испитанички
- Собир на граѓани – 1 испитаничка
- Анкети – 1 испитаничка
- Друго – 8 испитанички, со најчеста напомена: „*Организација на сите настани во селото*“, што веројатно се однесува на активности иницирани од локални организации или граѓански иницијативи надвор од формалната структура на општината.

Останатите понудени форми на консултации – како што се јавни трибини, форум во заедницата, буџетски консултации, седници на Советот или отворени денови со градоначалникот – не се заокружени, што укажува на:

- Нивно отсуство во локалната пракса
- Или недоволна информираност и/или учество на жените во такви формати Како дознале за консултациите?

Информациите за консултативните процеси жените најчесто ги добиле:

- Преку соопштение (во случај на референдум),
- Преку пријатели (за собир на граѓани),
- Лично (за анкетирање).

Овој податок укажува на отсуство на систематизирани и транспарентни канали за информирање на граѓаните, особено жените, во руралните средини. Комбинацијата на неформални извори на информации и слаба официјална комуникација придонесува за маргинализација на жените од процесите на учество и застапеност.

Заклучоци и препораки:

- Учесничките во консултативни процеси се ретки, а нивното искуство главно се ограничува на повремени и неформални ангажмани.
- Недостигот на разновидни и редовни форми на учество, како и недоволната комуникација од страна на локалната самоуправа, придонесуваат за ниската застапеност на жените во локалните демократски процеси.
- Потребно е општината:
  - Да воспостави редовна, јасна и достапна комуникација со сите граѓани, користејќи повеќе канали (соопштенија, месни одбори, веб-страница, локални медиуми).
  - Да организира разновидни формати за консултации и учество (јавни трибини, форуми, буџетски расправи), на достапни локации и во термини соодветни за жените.
  - Да соработува со граѓански организации кои веќе имаат кредибилитет и контакт со заедницата, за да ја зголеми вклученоста на жените во креирање политики и локален развој.

7. На прашањето „Дали сте подготвени да бидете поактивно вклучени...“ одговориле сите 70 жени, што укажува на релевантноста на темата и нејзината поврзаност со секојдневните грижи на жените во с. Разловци.

Квантитативен преглед

- „Не“ одговориле 41 жена (=58,5%)
- „Да“ одговориле 29 жени (=41,5%)

Овие податоци покажуваат доминантна тенденција на отсуство на подготвеност за учество во локалните процеси на одлучување, но и значајно малцинство од жени кои изразиле интерес да бидат активни чинители.

Причини за неподготвеност (n=41)

Најчестата причина за одбивање е незаинтересираноста (изразена кај 27 жени), што укажува на еден од клучните предизвици за граѓанска партиципација кај жените во рурални заедници. Меѓу останатите причини се:

- Неверување во ефектот од сопственото учество (1 жена)
- Претрупаност со други обврски (7 жени)

Перцепција дека учеството не носи вредност или е излишно, што може да се поврзе со чувство на исклученост или социјална апатија.

Овие ставови се индикатори за потребата од градење капацитети, мотивација и информирање на жените, како и зголемување на пристапот до инклузивни механизми за учество.

Теми и форми на учество

Жените кои одговориле потврдно демонстрираат висока сензитивност кон локалните проблеми. Меѓу областите од интерес се:

- Инфраструктура и комунални услуги (патишта, мостови, јавна хигиена, превоз)
- Социјални услуги, образование, земјоделие, пензии, вработување

Правда и еднаквост, особено во пристапот до вработување

Формите на учество што ги посочуваат се состаноци со можност за дијалог, учество преку месна заедница, работилници, или давање мислење во организирани форуми. Неколку жени истакнуваат дека сакаат нивниот глас да биде слушнат „за се во селото“, што укажува на желба за целосно вклучување во јавниот живот, додека кај дел се појавува изразена скепса или страв од осуда од средината („луѓето се смеат“), што е знак за социјални бариери кои влијаат врз активизмот.

„Ова/а видео/публикација/текст/активност е изготвен/а со помош на The Kvinna till Kvinna Foundation, Акција Здруженска и ХЗ Мајка поддржани од Европската Унија и кофинансирано од Шведска. Содржината на овој материјал е единствена одговорност на Организација Жена Делчево и во никој случај не ги одразува ставовите на The Kvinna till Kvinna Foundation, Акција Здруженска, ХЗ Мајка, Европската Унија и Шведска.“